

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2013

20. november 2013, Austria Trend Hotel Ljubljana

<http://pro.acs.si/lp2013>

**PREDSTAVITEV
REZULTATOV EVALVACIJ
IN RAZVOJNIH
DOSEŽKOV S POGLEDOM
NAPREJ**

mag. Andrej Sotošek

Letni posvet koordinira

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

Mesto in vloga ACS v sistemu izobraževanja odraslih

Andragoški center Slovenije je vodilna nacionalna ustanova za razvoj in raziskovanje izobraževanja odraslih ter ključni partner pri udejanjanju strategije vseživljenjskosti učenja.

Mesto in vlogo mu opredeljujejo:

- Akt o ustanovitvi,
- Zakonske podlage (ZOFVI. ZIO),
- Strateški in razvojni dokumenti (Bela knjiga, ReNPIO),
- Operativni izvedbeni dokumenti (LPIO).

Namen in cilji predstavitve

1. Predstavitev nekaterih evalvacijskih in razvojnih nalog ACS v zadnjih petih letih,
2. Najpomembnejši rezultati posameznih nalog,
3. Razvojni dosežki namenjeni posameznim deležnikom na posameznih ravneh,
4. Razvojne prioritete in izzivi v novi perspektivi 2014 - 2020

Metodološka in konceptualna zasnova predstavitve

Prioritetna področja ReNPIO (2005 – 2010)
in ReNPIO (2013 – 2020):

**I. Prednostno področje: Splošno
izobraževanje in učenje odraslih,**

**II. Prednostno področje: Izobraževanje za
dvig izobrazbene ravni odraslih,**

**III. Prednostno področje: Usposabljanje in
izobraževanje za potrebe trga dela.**

Dejavnosti (podporne) potrebne za izvajanje
izobraževanja odraslih.

I. Prednostno področje: Splošno izobraževanje in učenje odraslih

Naloga/projekt	Rezultati
Čezmejno sodelovanje (INTERREG 2007-2013) - Projekt študijski krožki ŠK	<ul style="list-style-type: none">• Vsebinska in metodološka nadgradnja slovenske prakse skupnostnega učenja (poudarek na inovativnosti ter za izbrana znanja stik s trgov, razvoj sodelovanja ne glede na jezikovne ovire),• Sofinanciranje s strani Min. za gospodarstvo (torej povezava učenja/izobraževanja z gospodarstvom),• Usposobljena skupina 20 novih mentorjev, oblikovan nov model čezmejnih ŠK, nov program usposabljanja za ta model,• Izdelan Priročnik z opisom modela, regije in konkretnih primerov,• Pilotno preizkušanje novega modela (še v teku).

I. Prednostno področje: Splošno izobraževanje in učenje odraslih

Naloga/projekt	Rezultati
<i>Raziskovanje in razvoj področja izobraževanja priseljencev</i>	<ul style="list-style-type: none">• Analiza sistemskih in zakonskih podlag, identifikacija ovir pri vključevanju migrantov v izobraževanje in usposabljanje ter priprava strokovnih predlogov za prenavo in dopolnitev izobraževalne ponudbe za priseljence,• Program ZIP s predlogom sistemske umestitve in financiranja,• Strategija vključevanja priseljencev v sistem izobraževanja odraslih in akcijski načrt.

I. Prednostno področje: Splošno izobraževanje in učenje odraslih

Ciljni partnerji	Razvojni dosežki
Odločevalci politik	<ul style="list-style-type: none">• Sistemska umeščanje ŠK v sistem izobraževanja v Pokrajini in občini (zakonsko?, s EU projekti ESS, ERS in LEADER),• Pobuda za meddržavno sodelovanje pri tem,• Nove sistemske rešitve in dokumenti: Strategija vključevanja priseljencev v izobraževanje odraslih, akcijski načrt, predlog sprememb Uredbe o migraciji, med sektorska komisija za spremljanje izvedbenih aktivnosti.
Strokovnjaki	<ul style="list-style-type: none">• Vzpostavljena dobra izkušnja s sosednjo regijo, veliko kot naša država,• Posodobljen model oz. variacija slovenskega modela,• Celovita strokovna in sistemska podlaga za nadaljnji strokovni razvoj področja integracije priseljencev skozi izobraževanje,• Nov program in usposabljanje učiteljev in kulturnih mediatorjev ter e-priročnik,

I. Prednostno področje: Splošno izobraževanje in učenje odraslih

Ciljni partnerji	Razvojni dosežki
Izvajalci IO	<ul style="list-style-type: none">• Posodobitev razumevanja skupnostne oblike učenja v »na znanju in inovativnosti temelječem učenju oz. razvoju«, nov program, nove ciljne skupine in vsebine izobraževanja,• Možna partnerstva v novih projektih,• Celovite strokovne podlage in izhodišča za delo s priseljenci na lokalni ravni,• Nov JV program ZIP s stabilnim med sektorskim financiranjem.
Odrasli posamezniki	<ul style="list-style-type: none">• Nova pozitivna izkušnja,• Priložnost za učenje jezika, implementacija spodbujanja inovativnosti, participacije, pretoka znanja in vzpostavljanja partnerstev,• Kakovosten brezplačen JV program ZIP s priročnikom in gradivi,• Razvoj novega programa za opismenjevanje priseljencev.
Ostali	<ul style="list-style-type: none">• Delodajalci, svetovalci, socialni delavci so pridobili celovito strokovno in informacijsko bazo podatkov, ukrepov, aktivnosti, programa na področju integracije priseljencev za delo v praksi.

II. Prednostno področje: Izobraževanje za dvig izobrazbene ravni odraslih

Naloga/projekt	Rezultati
<i>Evalvacija formalnega srednješolskega izobraževanja odraslih</i>	<ul style="list-style-type: none">Podatki kažejo, da so pri prehajanju iz letnika v letnik, odrasli približno enako uspešni kot mladina; bistveno manj uspešni pa so pri zaključnih izpitih,Rezultati pokazali: nezadostno prilagajanje kurikulumov in načinov ocenjevanja, pogodbeno dopolnilno delo učiteljev, nezadostna podpora udeležencem, financiranje ni sistemsko urejeno, veliko bolje je urejeno ob napotitvi s strani delodajalca,

II. Prednostno področje:

Izobraževanje za dvig izobrazbene ravni odraslih

Ciljni partnerji	Razvojni dosežki
Odločevalci politik	<ul style="list-style-type: none">V novi ReNPIO je predvideno sofinanciranje srednješolskega izobraževanja odraslih iz javnih sredstev. Potrebne bodo nekatere zakonske dopolnitve in sistemske rešitve, ki bodo to omogočile,
Strokovnjaki	<ul style="list-style-type: none">Na področju učnih načrtov, prilagojenih odraslim, načinov podajanja snovi in metodah preverjanja znanj je še veliko možnosti za izboljšave,
Izvajalci IO	<ul style="list-style-type: none">Izhodišča in podlage za bolj dosledno izvajanje Navodil za prilagajanje učnih načrtov in metod preverjanja znanj odraslim. Bolj intenzivno sodelovanje z gospodarstvom, predvsem na področju praktičnih znanj. Koristneje izkoriščati obstoječe zmogljivosti, namenjene praktičnemu usposabljanju in upoštevati tudi predhodno pridobljena znanja.
Odrasli posamezniki	<ul style="list-style-type: none">Podlage posameznikom glede potrjevanja potreb po višji ravni izobrazbe in mehkih zanj ter veščin ter nadgradnja ozkih poklicnih veščin.
Ostali	

III. Prednostno področje: Usposabljanje in izobraževanje za potrebe trga dela

Naloga /projekt	Rezultati
<i>Evalvacija programov Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih, ki so se izvajali v obdobju 2008–2011</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Evalvacija učinkovitosti programov APZ , • Predlogi za systemske rešitve za izboljšanje programa.
<i>Evalvacija učinkovitosti projektov pri delodajalcih v okviru programa Vseživljenjska karierna orientacija za delodajalce in zaposlene, ki se izvajajo v obdobju 2012–2013</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Evalvacija o učinkovitosti projektov pri delodajalcih, • Predlogi razvoja programa vseživljenjske kariernе orientacije za <u>delodajalce</u> in <u>zaposlene</u>.
<i>Posledice recesije na izobraževanje za potrebe trga dela in vpliv tega dejavnika na izhod iz recesije</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza vključenosti v formalno in neformalno izobraževanje, • Povezanost vključenosti in financiranja in razlike med ciljnimi skupinami ter formalnimi in neformalnimi programi izobraževanja , • Modeli prilagajanja sistema izobraževanja in usposabljanja v gospodarstvu, • Potrebe po znanjih in kompetencah v prihodnje.

III. Prednostno področje: Usposabljanje in izobraževanje za potrebe trga dela

Naloga /projekt	Rezultati
<i>Evalvacija izobraževalne ponudbe formalnih in neformalnih izobraževalnih programov za brezposelne</i>	1 študija glede stanja in potreb glede na obstoječo izobraževalno ponudbo za brezposelne
<i>Razvoj kakovosti ponudbe programov usposabljanja za brezposelne</i>	3 študije potreb po novih izobraževalnih programih za brezposelne v izbranih regijah 3 novi programi usposabljanja za brezposelne

III. Prednostno področje: Usposabljanje in izobraževanje za potrebe trga dela

Ciljni partnerji	Razvojni dosežki
Odločevalci politik	<ul style="list-style-type: none">Podatki o učinkovitosti ukrepov APZ in predlogi za izboljšanje ukrepa, cilj: motivirana, zaposljiva, prilagodljiva delovna sila in učinkovitejša in konkurenčnejša podjetja,Podlage za ukrepe in spodbude podjetjem za nadaljnji razvoj potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc v skladu z njihovimi modeli razvoja karier,Študija je dala podatke in priporočila o tem, kam na strateški ravni usmerjati razvoj in izobraževalnih programov za brezposelne,Razširjena programska ponudba, ki jo lahko umestijo v strateške vsebinske in finančne sheme namenjene usposabljanju brezposelnih.
Strokovnjaki	<ul style="list-style-type: none">Povratna informacija o učinkih izobraževanja in usposabljanja zaposlenih,Povratna informacija o učinkih ukrepa APZ – karierna orientacija za zaposlene,Informacija glede stanja, ukrepov in strategij zaposlenih in delodajalcev v izhodišči za načrtovanje aktivnosti za usklajevanje ponudbe in potreb po ustreznih znanjih in kompetencah zaposlenih,Rezultati študije so spodbudili razvoj treh novih programov za brezposelne.

III. Prednostno področje: Usposabljanje in izobraževanje za potrebe trga dela

Ciljni partnerji	Razvojni dosežki
Izvajalci IO	<ul style="list-style-type: none">• Povratna informacija o učinkih izobraževanja in usposabljanja zaposlenih,• Povratna informacija o učinkih ukrepa APZ – karierna orientacija za zaposlene,• Vpogled v podatke glede prioritetnih ciljnih skupin brezposelnih v regijah v katerih delujejo,• Uporabni podatki glede področij na katerih bi bilo smiselno razvijati nove programe izobraževanja za brezposelne,• Možnost vključitve novih programov v lastno programsko ponudbo.
Odrasli posamezniki	<ul style="list-style-type: none">• Dostop do učinkovitejšega ukrepa APZ za izboljšanje možnosti na trgu dela, dostopa do izobraževanja in usposabljanja in razvoja kariere s poudarkom na manj izobraženih zaposlenih,• Kakovostnejše svetovanje in vključevanje v izobraževanje in programe usposabljanja, ki krepijo njihov položaj na trgu dela.
Ostali	<ul style="list-style-type: none">• Pozornost na večji učinkovitosti in konkurenčnosti malih in srednjih podjetij.

Dejavnosti (podporne) potrebne za izvajanje izobraževanja odraslih

Naloge/projekt	Rezultati
<i>Analiza mreže izvajalcev izobraževanja odraslih z vidika možnosti zadovoljevanja potreb prednostnih ciljnih skupin</i>	Analiza obstoječe mreže izvajalcev in njeno prilagajanje glede na tržnost programov, ciljne skupine, dostopnost in regionalno pokritost. Oprelitev javne mreže in javnega interesa z opredeljenimi merili in stabilnim financiranjem ter zagotovljeno programsko ponudbo, prednostnimi ciljnimi skupinami , preverjanjem kakovosti, podporne dejavnosti za različne uporabnike.
<i>TVU in Parada učenja</i>	Porast kazalnikov 2009–2013: Izvajalci: od 750 na 1.300; koordinatorji: od 26 na 41 Dogodki: od 4.800 na 9.400; 7 Parad učenja na lokalni ravni
<i>Dobitniki priznanj; kampanja Zgledi vlečejo (ZV); Video-produkcija EAAL</i>	- 188 dobitnikov priznanj , - 9 publikacij ZV Multimedijski portal ZV - 3 polurne video-publikacije (izobraževalna ponudba za odrasle, pismenost na podeželju, svetovanje in vrednotenje)

Dejavnosti (podporne) potrebne za izvajanje izobraževanja odraslih

Ciljni partnerji	Razvojni dosežki
Odločevalci politik	<ul style="list-style-type: none">• Analiza stanja, strokovne podlage in priporočila za zakonsko in sistemsko urejanje javnega interesa in javne mreže na področju izobraževanja odraslih,• Priložnost za popularizacijo politike IO, ozaveščanje o pomenu IO in VŽU srečanja z učečimi se ter s praktiki in oblikovalci politike na lokalni ravni, medijska pozornost za politiko IO,• Seznanitev z življenjskimi zgodbami učečih se ter drugimi primeri dobre prakse, ki potrjujejo smiselnost in pravilnost političnih ukrepov.
Strokovnjaki	<ul style="list-style-type: none">• Ustrezna strokovna podlaga za pripravo novih strokovnih in sistemskih gradiv (Bela knjiga, ReNPIO), strokovne podlage za spremembo zakonodaje,• Andragoški kolokvij: priložnosti za izmenjavo strokovnih mnenj, za razpravo z drugimi resorji, za srečanja z učečimi se, ki so jim strokovna prizadevanja namenjena,• Seznanitev z življenjskimi zgodbami učečih se ter drugimi primeri dobre prakse, ki potrjujejo smiselnost in pravilnost strokovnih prizadevanj.

Dejavnosti (podporne) potrebne za izvajanje izobraževanja odraslih

Ciljni partnerji	Razvojni dosežki
Izvajalci IO	<ul style="list-style-type: none">• Strokovne in utemeljene podlage za oceno in prilagajanje ponudbe in dejavnosti racionalni in kakovostni ponudbi javnega interesa na področju izobraževanja odraslih,• Prepoznavnost v okolju, partnerstva z drugimi deležniki v VŽU ('life-long' in 'life-wide'), usposobljenost za promocijo lastne dejavnosti,• Pridobitev zagovornikov VŽU in IO, katerih zgodbe privabljajo bolj kot vsako promocijsko gradivo,• Prepoznavanje potreb učečih se.
Odrasli udeleženci	<ul style="list-style-type: none">• Dostop do kakovostnega izobraževanja odraslih,• Ozaveščenost o pomenu IO in priložnostih zanj, svetovanje in informiranje, motiviranje in animacija – z namenom pospeševanja udeležbe v vseživljenjskem učenju,• Identifikacija s posamezniki, ki so v podobnih življenjskih položajih presegli ovire in dosegli uspehe zase in za svoje okolje.
Ostali	<ul style="list-style-type: none">• Medijsko privlačni dogodki, ki privabljajo najširšo javnost,• Medijsko privlačne življenjske zgodbe ali primeri dobre prakse, ki navdihujejo.

Razvojne prioritete in izzivi v novi perspektivi 2014 - 2020

I. Prednostno področje:

1. Mednarodna OECD raziskava **PIAAC** (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) – vključena v ESS nacionalni projekt »**Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih 2013-2015**«

Pričakovani rezultati za nadaljnji razvoj:

- **velika baza** nacionalnih in mednarodno primerljivih **podatkov** in rezultatov,
- **10 tematskih študij** (4 ACS),
- **Izhodišča** za nadaljnje **razvojno** in **raziskovalno** delo,
- **Strokovne podlaga** za nadaljnji **razvoj** in **nadgradnjo** systemskega in pravnega okvira ter financiranja programov in dejavnosti na področju **pismenosti in temeljnih zmožnosti** ter **ključnih kompetenc** odraslih v Sloveniji.

Razvojne prioritete in izzivi v novi perspektivi 2014 - 2020

1. Prednostno področje:

2. Analiza stanja in priprava ustreznih strokovnih podlag in izhodišč za sistemsko urejanje in umeščanje programov in dejavnosti na tem prednostnem področju:

- programi na področju pismenosti in temeljnih zmožnosti,
- programi za osipnike,
- programi na področju trajnostnega razvoja,
- programi skupnostnega učenja, medgeneracijskega učenja,
- podporne dejavnosti učenju: SSU, BZ, promocija, svetovanje.

Razvojne prioritete in izzivi v novi perspektivi 2014 - 2020

II. Prednostno področje:

Razvoj sistema ugotavljanja in priznavanja neformalno in priložnostno pridobljenih znanj in spretnosti odraslih v formalnem izobraževanju:

- ACS ključni partner pri razvoju nacionalnega sistema (priporočilo EU do leta 2018),
- razvoj modelov, postopkov, programov, orodij za merjenje enakovrednosti standardov zanj, spretnosti in kompetenc po delih programov,
- zagotavljanje priznavanja delov programov po drugih poteh in programih (SIMO, UŽU MDM).

Razvojne prioritete in izzivi v novi perspektivi 2014 - 2020

III. Prednostno področje:

1. **Razvoj sistema ugotavljanja in priznavanja** neformalno in priložnostno pridobljenih znanj, spretnosti in kompetenc odraslih v smislu večje **zaposljivosti na trgu dela**:
 - razvoj organizacijskih **modelov in postopkov**,
 - razvoj **metod, orodij in pripomočkov**,
 - vključevanje **vseh** deležnikov.
2. **Sodelovanje** pri razvoju **informiranja in svetovanja** zaposlenim in brezposelnim na področju **karijerne orientacije**.
3. **Sodelovanje** na področju **systemskega in strokovnega razvoja NPK**.

Razvojne prioritete in izzivi v novi perspektivi 2014 - 2020

Dejavnosti potrebne za izvajanja izobraževanja odraslih:

1. Raziskave

- raziskovati področje IO na **prioritetnih** razvojnih področjih: temeljne zmožnosti in kompetence, trajnostni razvoj, neformalno, priložnostno in skupnostno učenje ter njihove učinke,
- proučiti **potrebe različnih ciljnih skupin** izobraževalcev odraslih po usposabljanju in spopolnjevanju za andragoško delo,
- raziskati učinke **ukrepov APZ**, ki podpirajo doseganje ciljev IO.

2. Razvoj sistema IO

- pripravljati strokovne podlage za **načrtovanje politik**, za **nacionalni program IO** in njegovo spremljanje,
- pripravljati **evalvacijske študije** na različnih segmentih IO v skladu z ugotovljenimi potrebami.

Razvojne prioritete in izzivi v novi perspektivi 2014 - 2020

Dejavnosti potrebne za izvajanja izobraževanja odraslih:

3. Strokovno izobraževanja andragoških delavcev:

- nadaljnji razvoj **kompetenčno zasnovanega** usposabljanja in spopolnjevanja za vse ključne profile strokovnjakov IO,
- razvoj in izpeljava **programov** usposabljanja izobraževalcev odraslih.

4. Kakovost v izobraževanju odraslih:

- razvoj **pristopov** za notranje in zunanje presojanje kakovosti ter **kazalnikov in standardov** kakovosti,
- širitev uporabe različnih **metod presojanja** in **razvijanja kakovosti**.

5. Promocija in informacijske dejavnosti:

- stalno **vsebinsko** in **izvedbeno nadgrajevanje** promocijske kampanje (Teden vseživljenjskega učenja, Parada učenja, Zgledi vlečejo),
- **promocija VŽU**, življenjskih zgodb učečih se, multimedijski izdelki, didaktični pripomočki.

Razvojne prioritete in izzivi v novi perspektivi 2014 - 2020

Dejavnosti potrebne za izvajanja izobraževanja odraslih:

6. Svetovalna dejavnost

Odraslim bo zagotovljena pravica do brezplačnega informiranja in svetovanja pred, med in po končanem izobraževanju: ACS bo še naprej razvijal različne pristope, strokovna gradiva, usposabljanja za svetovalce v IO.

7. Ugotavljanje in priznavanje znanja

Vzpostavljena bo nacionalna koordinacija za usklajevanje in usmerjanje razvoja, raziskovanja, ovrednotenja, nacionalne promocije idr: ACS ostaja pomemben partner v razvoju tega področja in v strokovno podpora izvajalcem teh procesov.

8. Vzpostavitev javne mreže izvajalcev v IO

Upoštevati strokovna izhodišča ACS iz leta 2010 ter zapisana izhodišča v Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju v RS (2011) in zapisane cilje v ReNPIO do 2020.

HVALA ZA POZORNOST

Andragoški center Republike
Slovenije (ACS)
Šmartinska 134a
1000 Ljubljana

www.acs.si
info@acs.si

Tel: (01) 5842 560
Fax: (01) 5842 550